Lutherrózsa

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, amely az információáramlást és a lelkiséget kívánja segíteni. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében.
Kapják a gyülekezet tagjai, Tata vonzáskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. *Megjelenés:* **minden hónap első vasárnapján.**
Kiadó/Szerkesztő: ***Franko Mátyás*** tatai evangélikus lelkész Tel./Fax: **34-588-065**
Drótpostacím: **frankom962@gmail.com** Virtuális újságunk elérhetősége:**http://tata.lutheran.hu**

XXX. évfolyam
Hírlevél
2021.
Pünkösd

„újra indul(t?) az életünk”

Avagy: pünkösdi ‘Lélek-reset’ (újraindítás)?

Hosszú hónapok kényszerű bezárkózása után sokan érzik úgy, végre minden megváltozott és a régi élet visszatérésének önfeledt örömében lubickolnak, de tudjuk, hogy még mindig van bizonytalanság körülöttünk, bennünk... Érezzük, hogy nem folytathatjuk ott, ahol abbahagytuk – kiváltó okokat a jelen helyzetre mindenki (be)látása szerint vélelmez –, de vitathatatlan tény: egészségügyi, gazdasági nehézségeink mellett leginkább közösségi életünk sínylette meg az elmúlt egy esztendőt. A hívő embernek az „egyházi esztendőben élés“ mindig nagy támaszt jelent, de a közösség hiánya a hitben legerősebbeket is komolyan próbára tette.

Pünkösd ünnepéhez érkeztünk , ami a természet megújulásával egybeforrt harmadik nagy, az ún. „ünnepes félév“-et záró (kétnapos, sok népszokással körbeölelt!) egyházi ünnepünk. Karácsony és Húsvét egyetemes teológiai üzenetét könnyebb átültetni a hétköznapok valóságába, azaz egyszerűbben érthető még a nem hívő ember számára is, de a Pünkösd nemegyszer a templomos híveket is megtorpantja, komoly megválaszolandó kérdések közé szorítja. Az egyházi esztendő, a „liturgikus év“ jó keretet, alkalmat teremt az elgondolkodásra most is... Mi tehát a Pünkösd?

Az isteni jelenvalóság egyik 'bizonyítéka'...

Hogyan? A Szentlelket nem láthatjuk, de munkáját érzékeljük. Ahogyan nem látjuk a szelet, csak a hatását, úgy vagyunk a Szentlélekkel is. A közösségben, ahol kiáramlik a Szentlélek, megnyilvánulnak a kegyelmi ajándékok: *kinek-kinek a maga sors-mértéke* szerint. Senki nem önmagáért kapja, amit kap, a *karizmát* (*kharizma*, azaz *kegyelmi ajándék*) hanem a másikért, hogy amije van, azzal szolgáljon a felebarátjának, s ezzel erősítse a közösséget. Isten jelenvalósága tehát *megtapasztalása* annak a hordozó közösségnek, melyet a Szentlélek hív/hoz létre, tart meg és növel.

Látás és meglátás

Akit *‘megérint’ a Szentlélek,* – mondhatjuk ezt nyugodtan az Istentől kapott saját életünkre és a teremtettségre való katartikus rácsodálkozásnak is – az elkezd másképpen gondolkodni Istenről, családról, hazáról, egyszóval a világról. Ha közösségben vagyunk, egészen másképpen formálódunk, tanuljuk, tapasztaljuk Istent, vagyis az „istenes létezést“, mint, ha be vagyunk zárva a négy fal közé. Másképpen 'éljük meg önmagunkat' egy *átláthatatlan* tömegben, s egészen másképp egy *átlátható* közösségben, ahol ismerjük egymást – amilyenek gyülekezeteink nagyrésze. Egy kisközösség igen jól szabályozza magát az egyének lelkiismerete által – hiszen egy ‘apostoli’, tizenkétfős csoportban még meghallható a Lélek csöndes, belső hangja – de tömegeket irányítani/alakítani többnyire már csak lózungokkal, jelszavakkal lehet. Jól tudják ezt a politikusok, a reklámszakemberek és humán-menedzserek és ezért ők személyiségveszejtő trendekben, projektekben, s logókban gondolkodnak...

A politikai kompromisszum-megoldások általában (mert ez a könnyen járható széles út!) az elszürkítő uniformizmusban, olykor populista ideológiák gyakorlatában nyilvánulnak meg, míg a *Szentlélek*től (*Paraklétosz, Vigasztaló, Pártfogó,* ahogyan az Újszövetség nevezi) „onnan felülről jövő“ józanság a kiteljesítő egyediségben rejtőzik.

Hogyan történik mindez?

A *Szentlélek* – a lelkünkben megnyilvánuló isteni erő – nemcsak pártfogol-megerősít minket, de eszünkbe juttat dolgokat és prioritást ad, rendszerezi életünket. A világban/világnak élő ember az élményt keresi, s ezért sok vallásos ember gondolja úgy, hogy az Istenben való hit egyfajta extra-élményhez juttat, s ha nem kapja meg ezt a *„lelki-bónusz“*-t, akkor nemcsak az adott vallásos közösséget ítéli meg hamisan vagy ítéli el, de saját hitét se tartja 'igazinak'.

A Szentlélekkel kapcsolatban azonban nem a múló érzelmeket kell hangsúlyozni, hanem a megerősítő/megbizonyosító mindent átfogó *értelmet*. Pál apostol ezért mondja a korinthusiaknak: *„Inkább szólok öt szót értelemmel, mint tízezret nyelveken!“* Ez azt is üzeni – főleg az igemagyarázóknak(!) –, hogy a Szentlélek, az *„Erő, a Józanság, a Szeretet Lelke“* (2 Tim 1,7) kell, hogy inspirálja a ‘bizonyságtevést’, s ne a hangzatos, csak a szuperkegyesek számára érthető „kirchenlatein“-nal (egyházi latin, értsd: csak szűk körben érthető ‘belső’ nyelvezet) való nyelvi zsonglőrködések hangozzanak, mert azok több kárt okoznak a közösségnek, mint amennyi hasznot remélnek tőle.

Az Egyház születésének napján csodás dolgok történtek... Különböző nyelvűek tökéletesen értették egymást, mások pedig elragadtatásban sosem tanult nyelveket, sőt mennyei/angyali nyelveket is beszéltek. Rekonstruálni ezt a 'születésnapot' nem lehet, de nem is kell, ahogyan mi is csak egyszer születünk erre a világra. *A rendkívüliség éppen a különlegességében, a megismételhetetlenségében rejlik.*

Szt. Lélek nélkül nincs Egyház

Egy spirituális közösség lehet jószándékúak csoportosulása, – ami igen becsülendő – de nem több ennél. Az egyházi közösség többet kínál, mint a társadalom számára hasznos jótékonysági programot. *Az Egyház elsődleges célja az Isten-i Titkok közvetítése az evangélium helyes hirdetése és a szentségek helyes kiszolgáltatása által.* Az igazság az, hogy a világ szemében az Egyház nem akkor válik egyházzá, amikor hirdeti, hanem amikor éli is az evangéliumot...

Az Egyház az egész életet felölelő szolgálati területet biztosít, hiszen az Egyház nem csak az üdvösségre hívás eszköze a JóIsten kezében, de Krisztus Szeretet-Egyháza az egész Életért, az emberlét ki-, és beteljesüléséért van, jött létre *a Szentlélek által.* Ebbe a titkokkal teli „mennyei rendszerbe“ belefonódni földi életünkben nem muszáj, csak lehet... hiszen tudjuk: *a hívő élet csak akkor éri el a célját, ha az mindig az önkéntes döntésből fakadó istenes elkötelezettségben végzi neki rendelt sors-feladatát...* *(fm)*

Kedves Testvéreim!

Örömmel és szeretettel jelentkezem jubiláló (30. évfolyam!) Lutherrózsánk pünkösdi számával, ami – bár ez sok tényezőtől függő – , de most úgy ítélem meg, egyben a „nyári" számunk is, már ha egyáltalán lesz nyarunk ebben a „fura" időjárásban... Remélem azonban, hogy közösségi alkalmaink – az e téren is hűvös elmúlt esztendő után – a felmelegedés stádiumába kerülnek, s újra örülhetünk az együtt eltöltött időnek az istentiszteleti alkalmakon kívül is.

Jelen szám „fősodrását" a visszatekintés jelenti, melyben most kollégáim véleményére voltam kíváncsi. Tény, hogy sok-sok mindent elvettek a mögöttünk álló hosszú, várakozással-teli hónapok, de adtak is – többnyire felismeréseket. Az átlagosnál alacsonyabb időbeli leterheltségünk – „normális" esetben a lelkész mindig úton van, „szalad ide-oda" – okán kevésbé „pörögtünk", melynek egy pozitív hozadéka biztosan volt: kevésbé terheltük a környezetet az elpufogtatott benzingőzzel.

Ez a „sebességcsökkenés" sokunknak lehetőséget kínált arra, hogy önmagunkba jobban belelássunk és odafigyeljünk környezetünk, nemkülönben saját testünk visszajelzéseire is, mert a folyamatos „csak-előre-tekintés" ugyan sok motivációt ad, de el is fáraszt; ugyanakkor ha nincs időnk arra, hogy rálássunk saját életünkre, akkor a hálaadásunk, imaéletünk is könnyen beleszürkül a hétköznapokba.

Jelentem, hogy az október elejétől tartó, tanárt és diákot alaposan igénybevevő (technikai okokkal is bőven terhelt: *szakadozó internet* és/vagy *elégtelen szerverkapcitás*) online-hitoktatást május közepétől, legalább gesztus-értékűen pár hétre felváltotta a „jelenlétes", a „normális" tanítás. Végzős osztályból (refi) egy evangélikus diák választotta érettségi tantárgyként a hit- és erkölcstant.

Jelentem, hogy konfirmandus-oktatást, jegyes-oktatást, LMK-üléseket és egyéb testvéri beszélgetéseket emelt óraszámban interneten keresztül bonyolítok, s úgy látom, hogy ez – már csak az effektivitás miatt is – a jövőben szinte kikerülhetetlenül így marad.

Alkalmainkat az érvényes higiéniai szabályok betartásával tartjuk az elkövetkező időben – ha a technika vagy saját hibám ezt nem akadályozza – vasárnapi istentiszteleteinket rögzítem és *honlapunkról* vagy *Youtube-csatornámról* elérhetőek lesznek.

Fotó: dobosjana

Köszönve Testvérek eddigi mindennemű támogatását, tartalmas nyári hónapokat kívánok!

Erős vár a mi Istenünk!

Fotó: frankom

Kedves Bálint atya! Hadd tegyem fel Neked is rövid körkérdésemet: *Mit adott és mit vett el az elmúlt „covid-terhes" esztendő?*

Érdekes, hogy egyáltalán nem viselt meg az utazási lehetőségek megszűnte. Mindig nagyon szerettem utazni, ez az, ami igazán kikapcsol. Most másfél éve nem voltam külföldön, és fél éve Tatáról se nagyon mozdultam ki, mégse hiányzott különösebben. Amit nagyon rosszul viseltem, az a középiskolák fél évig tartó bezárása. Rendkívül hiányzott a fiatalokkal való személyes találkozás – és nagyon örülök az újraindulásnak!

És hogy mit adott a „vírus"? Jobban megtanultam örülni annak, ami van: Örülök, hogy élek. Örülök, hogy van mit enni, van mivel fűteni, van villany, internet... van vécépapír. *Összességében:* egyszerűen örülök az életnek! *Neked, Szeretteidnek és a Nyájadnak is sok áldást és jó egészséget kívánok!*

Fotó: frankom

Fotó: frankom

Felügyelőasszonyunknak is felteszem a kérdést: *Mit adott és mit vett el az elmúlt pandémiás év?*

A járvány első hónapjában sajnos elveszítettük a nagymamánkat, aki 91 éves volt. Tisztelendő urunk infarktusa is megviselt, csakúgy mint az istentiszteletek hiánya. A covid-helyzet miatt átmenetileg megszűnt a munkahelyem is. Eleinte aggódtam Attila fiam miatt, aki a pécsi *Egyetemi Klinikán dolgozik a Covid-osztályon*, ő azonban megnyugtatott nincs ok az aggodalomra. (Igaza volt, nem a klinikán, hanem a családban fertőzte meg a vírus.)

A Covid-helyzet egyik nagy ajándéka számomra, hogy azóta unokatestvéreimmel minden vasárnap *'online- találkozót'* tartunk. A világ minden tájáról jelentkeznek a rokonok a Zoom-ra. Végül kaptam egy új munkát is Németországban. Ez az időszak ráébresztett arra, hogy hálával tartozom az élet mindennapi ajándékaiért.

***

Kollégáimnak feltett rövid körkérdésemre – gyaníthatóan technikai okok miatt – lapzártáig nem érkezett válasz, így sajnos válaszaikat ebben a számban nem áll módomban közzétenni – amit igen sajnálok. *(Szerk.)*

istentisztiszteleti

ALKALMAINK

május 23. **Pünkösd** vasárnapja

istentisztiszteletet **10 óra – úrvacsorával**

május 24. **Pünkösd** hétfő

istentisztiszteletet **10 óra**

***

feltételes/függő/kérdéses

***nyári* ALKALMAINK**

?NikA-piknik?

(valószínűleg csak szeptemberben)

?napközi Hittan-tábor?

(június 5-7.)

Honlapunkon:

https://tata.lutheran.hu/

a változásokat közzétesszük!

Pünkösdi 1x1...

Ahogyan nem lehet gyermekeinknek tízperces „lelki-fröccsben“ elmagyarázni mit jelent, s hogyan kell emberként élni egy életen át – ebben segítséget csak az adhat, ha 20-25 éven át, a nap minden percében etikus emberként élünk, ugyanígy nem lehet – hiába a nagy igyekezetünk – röviden érthetővé tenni: kicsoda a Szentlélek? Erre nem is mernék vállalkozni, most sokkal inkább az ismétlés, ismereteim felfrissítése a célom, ahogyan Luther Márton is a Nagy Káté előszavában írja: *„naponként olvasnom és tanulnom kell“* és *„a káté gyermeke és tanítványa kell, hogy maradjak, és szívesen maradok is“*.

A *Szentlélek* Hitvallásunk szerint a *Szentháromság* harmadik személye, aki *egylényegű* az *Atyával* és a *Fiúval*, de ez a személyi különbözőség az „EgyIsten“ fogalmát nem bontja meg. Az Ószövetség beszélt az Isten „lelkéről“ (ruah), de még nem személyes értelemben; Isten mindenhatóságának, teremtő erejének és természetfölötti hatásának megnyilatkozását értette alatta. A Lélek 'szent' jelzőt kap, mert lényege szerint a *Szent Isten Lelke*. Mint az Isten munkálkodó „karja“, valójában isteni lélek. A Szentlélek fejezi ki *Isten kinyilatkoztató erejét*.

A Fiútól való megkülönböztetését arra vezették vissza, hogy más a személyes eredetük: a *Fiú születik* az *Atyától,* a *Lélek származik*, mégpedig a *Fiú által*, hiszen Ő nemcsak az Atya Lelke, de a Fiúé is (Róm 8,10; Gal 4,6). Ennek jobb megismeréséhez szimbólumok sokaságát hívja segítségül a Szentírás.

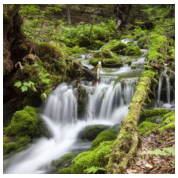

Élő víz

A víz az élet egyetemes jelképe. A víz a Szentlélek működését jelzi a keresztségben. Ezt a szentséget „a Szentlélekben való újjászületés és megújulás fürdőjé“-nek (Tit 3,5) is nevezik, mert jelzi és megvalósítja azt a vízből és Szentlélekből történő születést, amely nélkül „senki nem mehet be Isten országába“ (Jn 3,5).

Olaj

Katolikus és az ortodox egyházban *keresztelés-kor, bérmáláskor*, az *egyházi rend,* a *„betegek kenetének“* azaz *szentségének* kiszolgáltatásánál, valamint *templomszenteléskor* és *oltárszenteléskor* használt megszentelt olajok összefoglaló neve: *krizma,* ami a *fölkenés*, a *felhatalmazás* eszköze. A *Krisztus* név (a héber „Messiás“) *Isten Lelkének „Fölkentjét“* jelenti. Jézust a *Szentlélek* 'tette' *„Krisztussá“*.

Tűz

A tűz a Szentlélek cselekedeteinek átalakító erejét szimbolizálja. Jézus mondja később: *„Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön. Mi mást akarnék, mint hogy lángra lobbanjon.“* (Lk 12,49) A Szentlélek „lángnyelvek alakjában“ száll a tanítványokra pünkösd reggelén, és betölti őket.

Felhő és a fényesség

Rendszerint sötét vagy fényes felhőben nyilvánul meg az élő és szabadító Isten, kíméletesen eltakarva dicsőségének emberi érzékekkel befogadhatatlan hatalmasságát (pl. Mózesnek a Sinai-hegyen, Izrael népének a pusztai vándorlás alkalmával). Ezeket az előképeket tehát Krisztus beteljesíti a Szentlélekben: a Szentlélek száll Szűz Máriára és „beárnyékozza őt“, hogy Jézust foganja és világra szülje. A Színeváltozás hegyén a Szentlélek jön el a felhőben, mely *Jézust, Mózest* és *Illést*, nemkülönben *Pétert, Jakabot* és *Jánost* beárnyékolja, *„és a felhőből szózat hallatszott: 'Ez az én választott fiam, őt hallgassátok“*. (Lk 9,34-35) Végül ugyanez a *„felhő fogadta be Jézust“* a tanítványok szeme elől a mennybemenetel napján.

Pecsét

Az olajhoz hasonló jelentésű szimbólum. Krisztus az, akit *„az Atya Isten pecsételt meg“* (Jn 6,26); és benne az Atya minket is 'megpecsétel'. A pecsét a Szentlélek kitörölhetetlen hatását, Isten megmásíthatatlan akaratát jelzi.

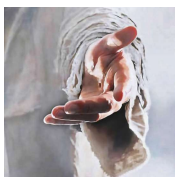

Kéz

Jézus *„a kezét rájuk téve gyógyított betegeket“* és *„áldotta meg a gyermekeket“*. Az apostolok Jézus nevében ugyanezt teszik és a *Szentlelket* az apostolok kézrátétellel adták tovább tanítványaiknak.

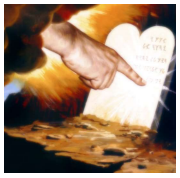

Ujj

Mózes által készített kőtáblákra (mert az Istenkészítette elsőt mérgében földhözvágta) Isten a *Tízparancsolatot* a maga ujjával írta föl. Jézusról azt olvashatjuk, hogy az ujjával gyógyított.

Galamb

A vízözön végén a Noé által kibocsátott galamb a csőrében zöldellő olajággal tér vissza annak jeléül, hogy a föld ismét lakható, elmúlt Isten haragja. Amikor Krisztus kiemelkedik keresztségének vízéből, a Jordánból, a *Szentlélek* galamb formájában száll le rá, pihen meg rajta.

Szél

“Egyszerre zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat” (ApCsel 2,2). A Szentlélek munkája olyan, mint a szél. *„A szél ott fúj, ahol akar. Hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hová megy. Így van mindaz, aki a Lélektől született.“* (Jn 3,8)

A hívő embert a Szentlélek ajándékai *„a Lélek gyümölcsei“* támogatják: *„szeretet, öröm, békesség, türelem, béketűrés, jóság, kedvesség, szelídség, hűség, szerénység, önmegtartóztatás, tisztaság”* (Gal 5,22-23; vö. Ef 5,9; Jak 3,18) Ezek maradandó készségek, amelyek az embert tanulékonnyá teszik, hogy kövesse a Szentlélek indításait, s növekedjék hitben, *„Isten és emberek előtti kedvességben“*.

fm

„Koronás“ idők…

Az elmúlt év szinte csak rendkívüli dolgokról szólt. Kihívások sorozata ért minket egymásután, s olykor csak tanácstalanul csóváltuk a fejünket, hogy a különféle egyházi és/vagy állami rendelkezésekre hogyan tudjuk megadni a megfelelő választ. Beszélgetőpartnereimmel így vettük sorra a tavaly nyár óta eltelt időszak legnagyobb próbatételeit, hiszen Decmann Tibor lajoskomáromi gyülekezeti lelkésznek és egyben az Agape Szeretetotthon igazgatójának és feleségének Decmann Erzsébetnek a gyülekezeti, kántori és családi teendők mellett egy nagyobb családnak, az Otthonban lakóknak – mintegy félszázan vannak – a gondjait is hordoznia kellett…

Fotó: frankom

Tibor, hol kezdjük, az első hullámnál?

Talán ez a legjobb kiindulási pont, ugyanakkor megkísérelni számot adni, ha csak részben is egy olyan időszakról, amely még nem zárult le teljesen, az már egyfajta bizakodást feltételez. Talán tényleg ezt alátámasztó hírek érkeznek hozzánk május közepén, de még mindig nehéz a közeli nyárra programokat tervezni az esetlegesen megmaradó korlátozások miatt.

Fotó: decmann.nna

Az Agape otthonban, amikor el kellett készítenünk a 2020-as szakmai programunk elszámolását, nehéz volt szembesülni vele, hogy mennyi alkalmunk maradt el. Még ’19-ben meg tudtuk tartani a *Márton-napi jótékonysági bál*unkat, egy évre rá már nem. Sőt ’20 elején még a *farsangi bálunkat* is meg tudtuk szervezni lakóink nagy örömére, de ’21-ben erről már szó sem lehetett.

Az elmúlt esztendőre tekintő szakmai elszámolásnál a legtöbb helyre az került, hogy *„a pandémia miatt meghiúsult“*. Nemcsak a *májusfa-állítás* és később a *„kitáncolás“* a szeretetotthonunk hátsó kertjében a kemencés háznál és nemcsak a *„színi társulat“*, esetleg más jelleggel egy-egy előadó fogadása hiúsult meg, hanem az egyházi esztendő *három fő ünnepénél az úrvacsorás istentisztelet* is. A programokon túl sajnos fejlesztések is elmaradtak, mint pl. az *épületegyüttes legutoljára épített szárnyának fűtéskorszerűsítése,* hiszen csak a legégetőbb hibák elhárítására érkezhettek szakemberek – kívülről.

Volt időtök, lehetőségetek segítségetek a pandémiára való felkészülésben?

A tavalyi év első hónapjainak hírei között már megjelentek a kínai covid-19 megbetegedések. Március elejére már szükségesnek véltem a pandémiára *felkészülő protokollokat* elővenni és tanulmányozni, hiszen rendkívüli helyzet esetén az élelmiszer- és gyógyszertartalékokra fokozottan kell figyelni. Dolgozóink esetleges „vészforgatókönyves“ beosztási lehetőségeit is számba vettük, melyben felmerült – az esetleges szükséghelyzet miatt – néhány gondozó ideiglenes beköltözése az otthonba, hogy minél kevesebb legyen a kintről való munkába járás, s így minimalizáljuk a kontaktusokat. Talán ez volt a családos dolgozóink számára a legfélelmetesebb vízió a jövőről.

Mit szóltak ehhez a gondozók, a technikai személyzet?

Ennek ellenére(!) voltak, akik nem zárkóztak el ettől, és ez így utólag is *igen nagy felelősségről és hűségről* tanúskodik, de hála Istennek, nem volt rá szükség. Nem azért, mert az ártalmas vírus elkerült volna bennünket, hanem mert mindössze 5 munkatársat érintett a közel 30-ból. Igaz, közülük 4 gondozó volt, és köztük volt a vezető ápoló is. Volt, aki egy hónapig volt házi karanténban, mások hamarabb visszatérhettek gondozottaink élete, ágyai mellé. Sajnos a szeptemberi hónap második fele – ez Járványügyi Hatóság rendelete volt – a lakóinknak is szobakarantént jelentett. Volt olyan megfertőződött lakónk, aki több mint 50 napig nem hagyhatta el a szobáját, s hozzá is csak teljes védelmi felszereléssel léphettek be a rá gondot viselők.

A szobába parancsolt életmód a közösségi életet – amelyre mindig is oly nagy hangsúlyt fektettem – szinte teljesen megszüntette. Ez a „közösségi aszkézis“ már az első hullámmal elindult, annak elmúltával pedig enyhült.

Az elmúlt 30 évben minden nap áhitatot tartasz az Otthonban. Ez most hogyan volt lehetséges?

Nagyon szép emlékeim vannak a nyári áhítatokról, ahol védőtávolságra helyezett székekben, maszkot ‘eltűrve’ ültek lakóink

Fotó: decmann.hanna

az otthon belső udvarán a nagy fenyőfánk árnyékában. Jött a második hullám, és vele mi is olyan veszélyes hullámokon éreztünk magunkat a vírus bejutásával, amelytől, mint ismeretlentől, kezdettől fogva tartottunk. Előfordultak korábban is – Istennek hála, nagyon ritkán – kivédhetetlen, levegővel terjedő fertőző megbetegedések, de ezek nagyjából egy hét leforgása alatt távoztak is soraink közül. Most azonban nagyon nem erről volt szó, sem súlyosságában, sem várható időtartamában. A teszteléseket vártuk is, meg tartottunk is tőlük. Mennyien lesznek vagy maradnak negatívok, és mennyien esnek ki esetleg újra a szolgálatból?

Amíg nem volt letiltva az új lakók felvétele, már akkor is kezdtek többen félni az otthon belső életétől. Akik addig sürgették volna hozzátartozójuk felvételét, az új helyzetben, hallván a médiából a budapesti otthonok kétségbeejtő híreit, inkább elhalasztották a beköltözést. Ha a falakon túlról nem is lettünk 'megbélyegzettek', de egyfajta tartás volt velünk szemben. Ezért is hagytuk abba a jelenléti istentiszteleteket egy-két héttel korábban a gyülekezet templomában, mint ahogy azt országosan elrendelték, mert a megfertőződött dolgozóink között voltak gyülekezeti tagok is.

És ezek után a „jelenlétes" Istentiszteletet nálatok is felváltotta a virtuális istentisztelet...

Pontosan. Ősszel újraindult az online-istentiszteletek sora. Az *ecclesia invisibile* teológiai szakfogalmát jól ismerjük, de egy n*em látható gyülekezettel, üres padok közt istentiszteleti felvételeket készíteni,* 'ráadásul' hétről-hétre professzionális háttér-segítség nélkül – nos, ez inkább plusz időbeli leterheltséget, *elvégzendő feladatot* jelentett. Köszönhetően a modern video-technikában jártas gyermekeimnek, végül ezt is megoldottuk. Ezek persze nem klasszikus istentiszteletek voltak, amik „megtörténnek" a jelenlevő aktív gyülekezet és a szolgálattevők által úgy, ahogy arra indít minket Isten jelenlévő Szentlelke, hanem most – Jézus nevében „ketten-hárman" – 'családi módban' készítettük a felvételeket. Igyekeztem mindezzel együtt teljes istentiszteletet eljuttatni vasárnap 10 órára a híveinknek, még ha ezek időben rövidebbek is voltak. S ha nagyjából egy időben indították el gyülekezeti tagjaink a neten elérhető istentiszteletet, akkor *a távolság ellenére is egy közösség lehettünk...*

Fotó: frankom

Február végére elérkezett az egészségügyiek átoltása után hozzánk is az oltakozás lehetősége. Országos diakóniánkon belül – szinte egyedülállóan – az egész dolgozói gárda és az összes lakó kérte az oltást. A második vakcina beadása után egy héttel már elmondhattam dolgozóinknak: *mostanra mi lettünk a környék legbiztonságosabb intézménye*. Isten átfordította a félelmeinket bizalomra.

Fotó: frankom

Remélhetőleg mihamarabb 'lecseng' ez a vírus-terhes időszak. Milyen tanulságok fogalmazódtak meg benned?

Mindent egybevetve nehéz, sok-sok nehéz kérdéssel terhes időszak van mögöttünk és részben még előttünk is. A pandémia ártalmainak fő célpontja nem csak a személyes egészség volt, de egyúttal a közösségek is. Azok az Isten által létrehívott közösségek, amelyeknek oly sokat köszönhetünk, s amelyekért igyekeztünk erőnktől telhetően mindent megtenni. A családi, a gyülekezeti, a diakóniai, az óvodai, a zenekari közösségünk, mind-mind böjti időszakot élt meg.

Igen fájdalmas volt átélni, hogy gyermekeink minket féltve, akár hosszabb időszakra is inkább lemondtak a hazajövetelről, vagy csak a gyülekezeti teremben találkoztak velünk. Gyötrelmes volt még csak belegondolni is abba, hogy híveinkkel meddig nem találkozhatunk a templomi istentiszteleteinken. Szívszorító volt a gondozott időseink magányát látni, tapasztalni. Szinte bepótolhatatlanok az óvodások számára a csoportjuktól való távolmaradás. A zenekari próbák és szolgálatok elmaradása lelki, érzelmi szinten is nagy űrt hagyott maga után.

Kicsiny elégtételnek tűnik, hogy némely képességekben előbbre juthattunk, mint pl. a szájat takaró maszk viselésével – s ez fúvósoknál előnyt jelenthet (nevet) – megerősödhetett a lélegzetvételünk; megtanulhattunk igazán egymás szemébe nézni, a szabadon maradt szemekkel jobban kommunikálni. Értékesebb lehet az, hogy a közösségek visszakerülhettek a maguk tradicionálisan fontos helyére, amit mással, még közösségi online eszközökkel sem lehet teljesen pótolni.

De maradhat a nehéz kérdés, amit mi is feltehetünk *John Piper* amerikai teológushoz hasonlóan: *„Miért kellett vagy kell ma is millióknak fizikai szenvedéseket is elviselniük a járványban, ha ez az egész pandémia ítélet az emberiség főként lelki, erkölcsi gonoszságaiért?"* Ádám és Éva azzal tagadta meg Istent, hogy a benne való feltétlen bizalom helyett a tőle való függetlenséget választotta. Elsősorban lélekben volt ez bűn, nem

Fotó: decmann.tibor

Fotó: decmann.tibor

testben. Isten ezek után nem az emberi lélekre hozott nyomorúságot oda, ahol minden rossz elkezdődött, hanem a fizikai világot nem hagyta meg a maga jó rendjében. A fizikai világban megtapasztalható rossz, a betegségek, a szerencsétlenségek nagyon fel tudják rázni az embert, csak hogy észrevegye, a bűn milyen borzalmas dolog. A világban lévő rossz egy példázat vagy ébresztő trombitaszó is lehet az emberiség számára, mely megmutatja, milyen égbekiáltó az Isten elleni erkölcsi lázadás. Mert vajon hányan alszanak rosszabbul, ha napközben lekicsinyelték Isten akaratát, azzal, hogy nem foglalkoztak vele, megfeledkeztek róla?

Ébredj! Rázhat fel bennünket mindaz, amit ma ijedten látunk, hallunk, tapasztalunk a világban. Forduljunk időben Krisztusunkhoz, aki értünk, erre a bűn alá rekesztett földre jött, aki engedelmes volt a kereszthalálig, s aki feltámadásával, mennybemenetelével kijelölte előttünk is az utat az ő országába. Ennek bizalmát, az evangéliumi bizalmat pedig a pünkösdi lélek helyezi a szívünkre.

Kedves Erzsó! Neked mit adott illetve mit vett el az elmúlt év?

A mindennapi életem akkor változott meg, amikor az iskoláknak át kellett térniük a digitális oktatásra. Első gondolatom az volt, hogy időmilliomos leszek, végre lesz időm mindenre otthon; elterveztem a tavaszi nagytakarítást, szortírozást és minden egyéb, máskor az ünnepek elé felhalmozódó feladatot. Nem voltam soha egy technikai zseni, a modern eszközöket is korlátozottan használtam, a szükséges mértékben használom. Mivel a tanítandó gyerekek, sőt néhány szülő sem, ezért nehezen, döcögve indult a távoktatás. Egységes plattform nem lévén, s a lehetőségek korlátai miatt online-órát nem tudtunk

Fotó: decmann.tibor

Fotó: decmann.tibor

tartani. Így maradt az óravázlatok, magyarázatok leírása, majd a minimum három plattformra való feltétele, s a visszaküldött anyagok összeszedése szintén a különböző helyekről.

Az engem ért első sokk után rendeződött az új napirendem, mely ‘rend’ abból állt, hogy *napi 10-12 órát töltöttem a konyhaasztalon lévő laptopom előtt* és készültem, küldtem, ellenőriztem, visszajeleztem. De ez, mint tudjuk, akkor még országos jelenség volt.

Azt rögtön láttam, hogy a megálmodott sok szabadidő nem fog összejönni… Eljött az első hétvége, az első szombat délelőtt és nincs zenekari próbánk fél háromtól fél tizenkettőig. Első érzésem az volt, hogy milyen kellemesen el lehet tölteni egy szombat délelőttöt.

Mivel úgy döntöttünk, hogy az istentiszteleteket előre felvesszük és aztán emailben továbbítjuk, a felvétel szombat délutánra esett. Az első alkalom egy kicsit még hirtelen volt, ráhangolódni sem tudtam, csak arra figyeltem, égnek-e a gyertyák, a virágok szimmetrikusan állnak-e a vázában, ügyeltem, hogy az énekek kísérete során ne nyomjak félre hangokat, mert azt most jobban észre fogja venni a gyülekezet ‘füle’.

Az első vasárnap délelőttön céltalanul járkáltam a lakásban, hisz istentiszteleten voltam már, de mégis itt az ideje, ilyenkor szokott kezdődni. Furcsa érzés volt, hogy nem kell rohannom ahhoz, hogy tíz óra előtt az ebéd nagyjából meglegyen. Így egy kis lelkiismeretfurdalást érezve álltam neki a főzésnek.

Ez egy most már a mi családunk számára is ismerős érzés. Hogyan éltétek meg a virágvasárnaptól induló ‘csúcsüzemet’?

Igen… elérkezett a nagyhét és húsvét. Minden előbbre került egy nappal a felvételek miatt. Számomra borzasztó volt, hogy nagyszombaton a feltámadásról szóló énekeket énekeltük-kísértük kis családi zenekarunkkal, bár húsvét ünnepe csak másnap volt.

És hogyan viseltétek ezt az időt családként?

Az egész családunk nem volt együtt egészen nyárig. Az otthon lakóit féltve, nehogy valami fertőzés tőlünk kerüljön be, hisz gyerekeink Budapesten élnek, s nem mindenki tudott „home-office“-osan

dolgozni, sőt *Ábel* kórházban, covidos osztályon dolgozott, ezáltal minden nap a fertőzés veszélyének volt kitéve. Így nagyon ritkán, mindig csak egy-egy órára ugrottak haza, akkor is szigorúan betartva a távolságot és a maszkviselést.

Ilyet nem éltünk át az elmúlt 30 évünk alatt, s azt sem, hogy az ünnepeket nem együtt töltjük. De biztattuk magunkat, „Majd karácsonykor!"…

Fotó: frankom

Hogyan alakult a nyaratok?

Igen… Beköszöntött a nyári szünet és a hittantábort természetesen *nem tudtuk megtartani*, s az augusztusi fúvóstáborunk, amelyet kb. 25 éve mindig német alapító testvéreinkkel közösen tartunk, az is meghiúsult, mert nem tudtuk nekik garantálni a megfelelő nagyságú próba-termet, amelyhez – a kinti, németországi előírások szerint – ők ragaszkodni szerettek volna. Kölcsönösen éreztük a félelmet egymás hangjában, mi lesz, ha mégis…

Zenekarunkkal az első skype-kapcsolat egy német kihívás alkalmából történt. Készítettek ugyanis egy *„challenged-videót"* (egy kihívás-videót) magukról, s a Corona helyzet alatti életükről, melyet nekünk viszonoznunk kellett. Német barátaink eleinte kis létszámban szabadtéren fújtak a város különböző pontjain. Más ismerőseink úgy próbálták áthidalni a közös próbák hiányát, hogy minden nap egy meghatározott órában kiálltak a teraszra, ház elé vagy a járdára, és elfújtak egy-egy korált. Többen egy utcában is laknak, így egy utcán belül akár a négy szólam is összejött. Így misszionáltak.

Ugyan nyári tábort nem tartottunk, de egy intenzív felkészülést az augusztusi rádiós istentisztelet felvételéhez és egy közelgő esküvőre igen. Már-már reménykedhettünk a próbák újraindításában, amikor megjött a második hullám. Elmaradtak a hagyományos szolgálataink is, nemcsak az istentiszteletiek. Elmaradt a *„Diakónia Napja" Budapesten*, *Kötcsén* a *Kerbájt*, a *Márton-napi bál*, a *községünk adventi vására*.

És a karácsony?

A gyülekezet kisiskolájának udvarán próbáltuk „Ansatz"unkat (ideális befúvási mód) edzésbe hozni néhány karácsonyi korál erejéig, amelyeket felvettünk, hogy a karácsonyi istentiszteleten lejátszhassuk.

Szenteste családi körsétára hívtuk hittanos gyerekeinket. Állomáshelyeket készítettünk a karácsonyi történet eseményeivel, szöveggel, képpel. „Menet-levelet" küldtünk, melyen az énekek szövege melletti QR-kód használatával útközben karácsonyi énekeket is énekelhettek. Sajnos pont eleredt az eső, amely sokakat visszatartott az útra keléstől.

Noha jól ismertük a karácsonyi történetet és az egyes állomások/stációk minden részletét, mégis ragaszkodtam hozzá, hogy ne csak a kirakásnál és az összeszedésnél lássuk, hanem szépen, ünnepi ruhába öltözve az istentisztelet ideje alatt esernyővel a kezünkben, családilag végigjártuk mi is a „betlehemi utat". Kellett, hogy az ünnep szakrális jellege ott és akkor legyen, ahol születésem óta megszoktam.

Fotó: decmann.tibor

A karácsonyt a szélesebb rokoni kör helyett, a „békesség kedvéért" szűk családi körben gyerekeinkkel, menyeinkkel ünnepeltük meg. Elővigyázatosságból anyukámmal azonban hónapokig nem találkoztunk. December 26-a délutánján nagy családi körben nála szoktunk összejönni, amely most szintén elmaradt, s elmaradt a testvérekkel való „nagycsaládi" találkozás is.

Noha ez a három nap úgy telt, mint 25 éve még soha, itthon, nyugalomban, pihenéssel, játékkal, olvasással, csak családdal, mégis hiányérzetem volt.

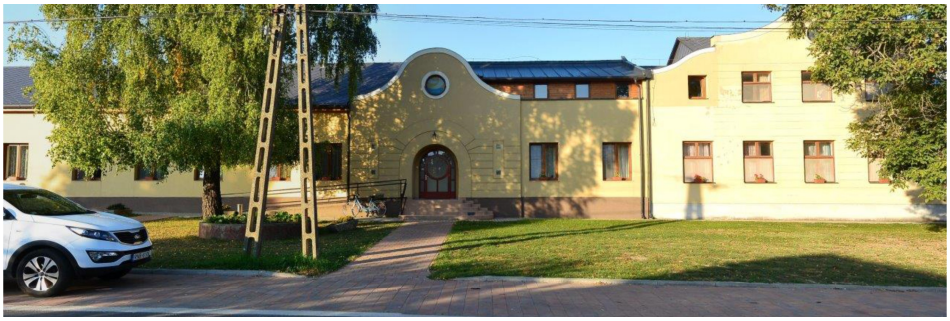
Fotó: decmann.tibor

Mi lett a sorsa a hagyományos évvégi fúvós-táborotoknak?

December 27-30-ig szoktuk megszervezni a zenekar *téli táborát* a *Balaton* partján, amelyre szintén érkeznek a baráti zenekarokból. Természetesen ez is elmaradt, ráadásul hiányzott, hogy az ilyen alkalmakon tudunk az intenzív zenélésen túl a zenekari tagokkal és barátainkkal leginkább beszélgetni, játszani, egyszóval a közösséget építeni, ápolni.

Ugyan többször éltünk a technika adta lehetőséggel, és videóhíváson keresztül bepillantást nyertünk egymás pillanatnyi életébe, de tudjuk, ez nem az igazi.

És a zenekar (közel)jövője?

Hetente küldök a zenekari tagoknak home-traininget, hogy legyen mit gyakorolniuk. Ez általában az egyházunk által kijelölt két ének vagy más ismertebb korál. A virtuális fújást mi nem próbáltuk, mivel egyszer a közös éneklésünk is szétesett.

Minden év februárjában tartunk itt *Lajoskomáromban* egy *Fülöp-hegyi összetartás-túrát*, melyet idén a *harmadik hullám* sodort el. Márciusban kezdődött ismét a digitális oktatás, most már tapasztaltabban, igazi online-órákat tartva. Még mindig nagyon fárasztó volt, de túléltük. Ezután jöttek a családi ünnepek, évfordulók tavasszal, melyek idén is elmaradtak, de már pótolgatjuk őket. Húsvéttal pedig bezárult a kör…

Köszönöm beszámolóitokat erről a „covid-évről". Isten áldja gazdagon szolgálatotokat, a remélhetőleg kevesebb vírus-kihívásokkal terhelt jövőben is!

Visszatekintés

20 és +1 “covid-év“ után

A járványvészhelyzet miatt erre az esztendőre csúszott át ez a mostani találkozásunk, aminek apropóját az adta, hogy *Vancsai József* kollégámnak, egykori tatai gyülekezeti tagunk lelkésszé avatásának 20 éves évfordulója volt 2020-ban. Testvéri beszélgetésünk a pandémiás korlátozások kezdődő feloldásakor végre megtörténhetett.

Fotó: frankom

20 év tanulságait nehéz belesűríteni néhány mondatba, de én most mégis erre kérlek, hiszen a kétévtizedes távlat, s több mint negyedszázados döntésed a lelkészi pálya mellett ezt nem csak igényli, de követeli is. Mik voltak szolgálatod meghatározó élményei onnantól kezdve, hogy lelkésszé avattak/szenteltek? Egyébként az egyházunkban használatos mindkét fogalom közül Te melyiket preferálod?

Az *ordinációt* szoktam használni... (nevet) Ott kell kezdenem, hogy a legmeghatározóbb élményem, hogy beállhattam abba a tanulási folyamatba, amit 26 évesen még csak sejt az ember, hogy mit is jelent valójában. Ez a kezdet nekem, nekünk Bakonyszombathely volt, ahová végzés után kerültem, s ott az volt a tradicionális hozzáállás a lelkészhez – amit ki is mondtak –, hogy a „lelkész az mindig egy fejjel magasabb a híveknél”. Így lettem a „tisztelendő úr”, feleségem pedig a „tisztelendőné asszony”. Ennél a megkülönbözetetett tiszteletnél még nagyobb dolog volt, hogy megtapasztalhattuk azt a falusi intelligenciát, ami az egyszerű természetben élő, érett érzelmi élettel bíró hívő emberek sajátja volt. Bennük összeért, egybeérett a sok évtizeden átívelő istenmegtapasztalás, az élet-tapasztalás, s ez különös bölcsességet adott nekik, amiből én, mint kezdő lelkész rengeteget merítettem, tanulhattam és erősödtem.

Sajnos ezt a generációt a bakonyszombathelyi 17 évünk alatt szinte teljesen, – szomorú ezt kimondani – de eltemettem. Annak ellenére, hogy az ott töltött időben többszáz temetésem volt, az egyháztagok, az egyházfenntartói járulékot fizetők száma nem változott, a számokban mérhető vasárnapi „templomlátogatási kedv” azonban – a sok fiatal ellenére – ott is érezhetően csökkent.

Az ünneplő gyülekezetben már ott ültek a bakonyszombathelyiek is. (Egy komplett buszt béreltek, ott ültek a család mögött)..

„Ordinációs igém a Zsoltárok 25,4 volt: »Utaidat Uram, ismertesd meg velem!«"

Ordináció utáni ünnepi úrvacsoraosztás.

A Budavári templom kapujában ordináció után.

Minden kezdés nehézségekkel is együtt jár, egy lelkészváltás pedig érezhetően felszínre hozza ezeket. Voltak ilyenek?

A beilleszkedés folyamata az élet minden területén sok kihívást hoz magával. A pap esetében ez talán még markánsabban előjön, hiszen – jó esetben – szoros lelki kapcsolatban él a gyülekezet a lelkészével.

Az én esetemben a régi alapelv igazolódott: „ha a lelkész szereti a gyülekezetet, akkor a gyülekezet sem lesz közömbös lelkésze iránt". Ami nehézséget jelentett, az a „vidéki lét" maga. *Bakonyszombathely* gyönyörű helyen fekszik, de nem a világ közepe... Ez előny is, meg hátrány is. Előny a családiasság, az átláthatóság, hátrány hogy a korábban megszokott dologtól különbözik, hogy mást ne mondjak, ha boltba mentünk, akkor autóba kellett ülnünk.

Ezeket megszokja az ember, de ami azért komoly terhet jelentett, hogy 5 istentiszteleti helyem volt – *Bakonybánk, Hánta, Ászár, Kisbér* is hozzám tartozott –, ami azt jelentette, hogy vasárnaponként 3-4 istentiszteletet tartottam. Ez alól évenként csak 3(!) vasárnap volt kivétel, amikor a lelkészcsalád szabadságra ment... Ez nagyünnepi csúcsüzemben tényleg fárasztó volt, hiszen egy szentestét elkezdtem délután kettőkor és csak este 7 után értem haza, s másnap kilenkor már kezdődött mindez elölről, s tartott egészen vízkeresztig. Ez nem csak testileg fárasztó, de lelkileg is kikezdi sok lelkész teherbíró-képességét.

Ez a bakonyszombathelyi lelkészi állásban 1979 óta volt így, amikor is Bakonyszombathellyel összevonták a *Hánta-Ászár-Kisbér*-i gyülekezeteket. 1985-ig még *Varga Gyurka bácsi* végezte az alkalmakat, de 1985-2000 között több mint tíz lelkész fordult meg a gyülekezetben... Én ezzel úgy voltam – bár többfelé hívtak ebben az időszakban is – hogy ezek a gyülekezetek is megérdemlik, hogy kitartson mellettük a lelkész.

Hogyan viselte ezt a családod?

A lelkész sokszor belefut abba, hogy észre sem veszi, mennyire megterhelő ez a családja számára, hogy „mindig van valahol", s persze otthon a legkevesebbet. Nekem abban az áldásban van részem, hogy van egy szolgálatomat maximálisan támogató feleségem. Mondhatom, hogy Kingához ugyanolyan őszinteséggel és nyíltsággal – az asszonytestvérek bizonnyal még nagyobbal is – fordulhattak, mint hozzám. Ebben az is benne van, hogy több diplomája okán, most is szociális területen dolgozik. Fontos megjegyeznem, hogy protestáns jó hagyományunk, sőt elvárás is, hogy nemcsak a lelkészhez, de a feleségéhez, a „tisztelendőné asszonyhoz" is ugyanolyan bizalommal fordulhassanak, s hogy mindkettőjükre mindig egyformán számíthatnak.

És mi a helyzet a gyermekeitekkel, akik beleszülettek a papcsaládi helyzetbe?

Igyekeztem, igyekeztünk őket úgy nevelni, hogy ne okozzon ez gondot, hogy a lelkészcsalád nagyító alatt él vagy ahogyan mondani szokták, üvegfalú parókiában. Kettő már felnőtt, egyiküktől már kaptam visszajelzést, hogy néha nehéz volt elhordozniuk ezt a plusz terhet, bár – én legalábbis így emlékszem – soha nem vártam el vagy

Beiktatási ünnepség. *Bakonyszombathely – 2002.*

Beiktatási ünnepség. *Bakonyszombathely – 2002.*

Beiktatási ünnepség. *Bakonyszombathely – 2002.*

Fotó: frankom

stresszeltük volna őket teljesíthetetlen, életszerűtlen elvárásokkal.

A 17 évnyi gyülekezeti „vidéki lét” után a nagyváros – Győr tényleg az – kihívásainak kellett megfelelni. Hogyan látod, így 4 év után, melyek azok a területek, dolgok, amik másfajta látást, megközelítést igényelnek?

Ami itt Győrben új volt – bár rendszerbe ágyazottan mindenki a maga feladatait végzi – a kollégákkal való együttműködés. Köztudott, hogy minden lelkész ugyanazt akarja, csak kicsit másképpen, ezért akarva-nem-akarva, mindig összehasonlítják őket másokkal, főleg az elődökkel.

Azt is látjuk és tudjuk, hogy a többlelkészes nagy gyülekezetekben a kihívások is nagyobbak vagy legalábbis mások, s persze van könnyebbség – hogy ti. van megfelelő számú segítő ember/gárda, főleg az adminisztrációban – de azért akadnak súrlódási felületek. Ezt professzionálisan kezelni kell, s lehet is, ez elsajátítható, amit mindenkinek magának kell el-, s megtanulnia.

Ami más, s ez a gyülekezet nagyságából és heterogén összetételéből eleve adódik, hogy az emberek kevésbé, alig vagy egyáltalán nem ismerik egymást, jóllehet az alkalmakon „látásból” már tudják, hogy az a másik testvér is evangélikus. Így aztán választásokkor bemutatkozó alkalmakat kell szervezni, hogy tudják kiket is választanak majd be a döntéshozó testületbe.

Míg Bakonyszombathelyen rendszeresek voltak a nemegyszer hosszabb utcai beszélgetések, itt *Győr*ben azért ez ritkábban fordul elő. Ez időben könnyebbséget jelent, mert hamarabb el tudom intézni, amit akarok, de lelkileg mindenféleképpen hiánynak éli meg az ember ezeknek a spontán beszélgetéseknek az elmaradását.

Talán mondhatom, alighogy megszoktátok az új szolgálati helyedet, jött ez a hosszú, mindenkit próbára tevő kovidos időszak… Kezdjük a jóval! A hívő ember mindig a hálaadással kezd! Mit adott számodra, számotokra az elmúlt egy esztendő?

Kicsit megtapasztaltuk, mit is jelent normális családként élni, ez mindenképpen pozitívum! (nevet) Amikor tavaly tavasszal jobban össze voltunk zárva, akkor családként voltak más ritmusú heteink. Hála Istennek, szinte mindent „online” el tudtam intézni, otthonról vagy éppen *Tardos*ról. Ez ugyanakkor kihívás is volt, mert bele kellett szoknom, bele kellett tanulnunk olyan kapcsolattartási formákba, amiket korábban meg sem próbáltunk.

Használtuk eddig is a *mail*-eket, a *facebook*-ot, de az online-istentiszteletek megtartása mindenkinek újdonság volt. Igaz, nekünk komoly technikai segítségünk van *Győr*ben erre, de egészen más az atmoszférája, lelkülete egy olyan áhitatnak, prédikációnak, istentiszteletnek, amikor üres templomban a hívek csillogó tekintete nélkül a kamerával kell „farkasszemet” nézni.

És mit vett el az elmúlt év?

Először is *alkalmakat, lehetőségeket a kapcsolattartásra, személyes találkozásokra.* Ennek a veszteségét mindenki átélte, jóllehet valahányszor ideiglenesen „kinyitottuk” a templomainkat, a megszokott létszámmal visszatértek… De elmaradtak a hétköznapi életben megszokott találkozások, bensőséges bibliaórák, egyéb kiscsoportos alkalmak, amik ritmust adnak egy hétnek.

Hogyan látod az egyházak jövőjét egy ilyen online-létbe kényszerült év után?

Azt gondolom, hogy általános „online-nyitásunk“ továbbra is megmarad, meg kell hogy maradjon. Ez megint többletmunka, plusz teher, de ebben a digitális világban ezt már nem lehet kikerülni, ezt már nem tudjuk megspórolni. Tény, hogy egy gyülekezet csak analóg módon, a személyes jelenlét által, a találkozásokon keresztül tud „összeérni“, de a kapcsolattartásban a digitalizáció – már csak az eredményesség szempontjából is – elengedhetetlen.

Ez most egy ilyen világ. Már *Bakonyszombathelyen* is emlegettem, hogy az 1800-as évek elejéig (lovaskocsikon!) átjártak *Hántáról, Ászárról* a hívek *Bakonyszombathelyre*, s most amikor sok családban olykor több autó is van, elvárás lett, hogy a lelkész menjen a hívek után. Értem, hogy érzelmileg mindenki ragaszkodik a saját régi templomához, de ennek az infrastruktúráját fenntartani, s a logisztikai kihívásoknak megfelelni sok energiát von el más területről.

Valóban, az online-jelenlét – segítők vagy megfelő előképzettség, jártasság híján – igen megterhelő egy átlagos helyzetben lévő lelkésznek. Ezért kijelenthetjük, még fontosabbá vált a *rendszeres* testi-lelki töltekezés: Te miből és hogyan töltekeztél, erősödtél nemcsak az elmúlt évben, de az azt megelőző években is?

A lelki töltekezést számomra mindig is a gyülekezet jelentette. Ez persze mindig kétirányú, bár sokszor azt érzi az ember, hogy csak ad, ad – magát akár túlpörgetve is –, de az ember mindig kap egy-egy akár csak néhányszavas visszajelzést, megerősítő köszönömöt, s ebbe az elfáradó (lelkész)léleknek jól esik belekapaszkodni, jól esik megtámaszkodni rajta, erőt meríteni belőle.

Fotó: frankom

A lelki töltekezésem másik nagy területe a szolgálatra való készülés. Én az a típus vagyok, aki nem tud nyugodtan lefeküdni szombat este, ha legalább 90%-ban nincs készen a másnapi prédikáció. Nálam ez a készülés ugyanis mindig egy hosszabb folyamat volt, s két evvel ezelőttig – egy szerencsétlen barkács-balesetig – minden igehirdetésemet kézzel írtam le, de aztán kényszerből rászoktam ebben is a gépelésre. A kézzelírást nagyon fontosnak tartom, aminek egyedüli hátránya, hogy nem tudok kompjúteren gyorsan visszakeresni, de a prédikációim így is „dobozolva" vannak, s viszonylag gyorsan visszakereshetőek... Néha önreflexió gyanánt, készülés közben vissza-visszaolvasok egy-két prédikációt, ezekből mindig tanul az ember és ihletet is merít egy másfajta látáshoz, megközelítéshez.

Győrben a bibliaórák az enyémek, ezeket különösen is szeretem, sokat adnak. Nemcsak azért, mert egy ige kapcsán több teológiai diszciplína is előkerül, s ez felfrissíti az ember emlékezetét, de azért is mert ezeken az alkalmakon az élet minden területével kapcsolatos érdekes kérdések vetődnek fel, s továbbgondolásra inspiráló diskurzusokra is van lehetőség.

...és a testi erőnlétednek, az irigylésreméltó kondíciódnak mi a titka?

Nem titok. Szeretem a mozgást, mindenféle sportot szívesen űzök. Kipróbáltam jónéhányat, de mindegyik közül azért kiemelkedik a futás, amit nagyon szeretek, de éppen ez 'kampányszerű', pl. amikor a Balaton körbefutására készülünk a lelkészcsapattal. De rendszeresen terepbiciklizünk, járunk konditerembe – Kinga is jön velem – és persze a sziklamászás is egy fontos terület a mozgásban. Családunkban mindannyiunk számára fontos a sport, de bevallom, ami testi-lelki felüdülést, kikapcsolódást, azonnali, látható, kézzelfogható sikerélményt ad, az a *ház(át)építés*... tardosi házunkon szinte mindent magam csináltam: *víz-, fűtés-, villany-, kőműves- és asztalos-munkák*, mindet magam végeztem, ezek persze többéves projektek voltak és még most is vár egy-két terv a megvalósításra, de ezt nagyon élvezem.

A nyári sporttáborokat nem említetted... pedig ennek ikonikus alakja voltál a lelkészi karban!

Hát igen... sokáig csináltuk az *országos KIE sporttáborokat*, de a végére egyedül maradtam, s az már kicsit sok volt, hogy mindent, úgy a sport, mint a lelki részét, s persze a szervezést is nekem kellett „vinni"... Igyekeztem laikusokat – akiknek volt mondanivalójuk – bevonni a lelki munkába is, de ezek átbeszélése, kidolgozása is mind időt igényelt. Tudom, hogy igény lenne a sporttábor „felébresztésére", de ahhoz újra egy jól együttműködő stábot kellene felállítani, amihez megintcsak emberek kellenek.

Fotó: frankom

Végezetül hadd kérdezzem, milyen emlékek vetődnek fel Benned, ha a lelkészi szolgálatodat nagyobb távlatokba helyezed?

Ez nehéz kérdés... pont ezt kellett kérdezned a végén? De sejtem, hogy miért... Nagy távlatokban az Isten gondviselését látom és érzem, hiszen anyai dédapám mint evangélikus lelkész hűséges szolgálata 41 éven át *Gyúrón* példaértékű számomra. Ahogyan presbiter szüleim egyházszeretete is iránymutató volt mindig és jótékonyan terelgetett a lelkészi pálya felé.

No és persze apósod *Dr. Nagy István*, mint lelkész-elődöd itt *Tatán* szintén erősen benne van az emlékképeim sorában. Ahogyan korosodik az ember, az emlékek mozaikdarabkáiból egyre inkább összeáll sorsunknak a képe, s kirajzolódik benne Isten akarata, hogy semmi nem történt benne véletlenül...

Ez jó dolog. Tudni, hogy Istennek terve van velünk, s ebben a tervben ha meglátjuk a személyes életünk céljait, akkor nem csak tartalmasan, de boldogulva és boldogan szolgálhatunk, ki-ki a maga rendelt helyén.

Azt hiszem, ezeket az igazságokat meghagyhatjuk beszélgetésünk záró gondolatainak! Köszönöm a Lutherrózsa Olvasóinak nevében is, hogy megosztottad velünk elmúlt húsz éved emlékeit, s kérjük és kívánjuk, hogy az ÚRIsten őrizzen és áldjon Téged Családoddal együtt továbbra is!

fm

Elballagtak...

...vagy mégsem?

„De, de elballagtak! Csak hát nem úgy... hanem úgy... érthető, vagy mégsem?" **Azt hiszem, nem ez az egyetlen területe életünknek, amit fenekestül felforgattak a járványhelyzeti rendelkezések. Ennek okán is, az alábbiakban rövid visszatekintést próbálok adni a közösen eltöltött négy évről, s a hit- és erkölcstan órákról.**

Fotó: frankom

Jeles esztendő volt a 2017-es, a lutheri reformáció 500 éves évfordulójának programdús ünnepi éve, amikor is a 2017-18-as tanévben elkezdtem a *Tatai Református Gimnázium* 9.A és 9.C osztályában – utolsó két évben az osztályokat összevonták – a hittanórák tartását, heti 2-2 órában. Az évfolyam (felső kép balról jobbra: *Köpe Krisztián, Lázár Lídia, Antal Zsóka, Gulyás Barna* és *Labossa Döme Bálint)* mint mindig, most is „egyházismeret" szempontjából igen vegyes képet mutatott. Mivel az óra neve *hit- és erkölcstan*, ezért a keresztény erkölcsökről való építő diskurzus elképzelhetetlen a bibliai történetek alapos ismerete és általános értelmezése nélkül, amire később az egyháztörténeti, szimbolikai és liturgiai ismeretanyag épül.

Az elmúlt évtizedekben jól bevált módon a négyéves képzést *„Ószövetség – Újszövetség – Egyháztörténet – Dogmatika+Etika"* felosztásban vettük, *gyakori ismétlésekkel*, mert ennek lehetősége hiányzik legjobban a mai oktatási rendszerben. Hosszú évek tapasztalatán keresztül megtanultam és meggyőződtem, hogy csak a *'lehívható tudásnak'* van értelme, s most *nem* az internetes *letöltésre* gondolok!

Az első 4-5 szemeszterben az egyházi *terminus technicus*-ok (speciális szakfogalmak) megtanulása – a korábbi évfolyamoknál megszokottan – nagy érdeklődéssel és szorgalommal párosult, ami jó alapot adott ahhoz, hogy az utolsó (még!) együtt töltött szemeszterben egyre inkább egyháztörténettel, s a hitélettel kapcsolatos etikai problémákra kielégítő válaszokat vagy továbbgondoláshoz járható utakat találjunk. Sajnos ezek a jó hangulatú „beszélgetős" órák a kezdeteknél megrekedtek, mert közhelyesen kifejezve:

Fotó: frankom

„Beütött a krach"...

Finoman szólva: *Mindent „átírt" a Covid-19!* Az, hogy az oktatásügyet „föntről" szabályozó politikusoknak (szerintem) csak csekély része tanított tanárként – s ha élte is ennek a hivatásnak a mindennapjait, gyaníthatóan már rég elfelejtette, mit jelent a pedagógus-lét »gör: *peidagogosz*=gyermekkel együtt járó«; arról nem is beszélve, hogy az utolsó 10-15 évben óriásit változott a világ(!), s benne a tanulóifjúság – meg is látszott az eredménye... eredménytelensége(?).

Az *online-okatás* nem csak rettenetesen sok *plusz-munkát* jelentett az oktatóknak – s amit meg lehetett oldani távoktatásban, azt az improvizálásban élenjáró, talpraesett pedagógusok meg is tették – de az igazi kihívást a *direkt-kommunikációra* (ez a kiindulópontja az eredményes oktatásnak!) *alkalmatlan internet* jelentette! Ugyanis olyan nagy plusz terhet jelentett a szervereknek (számítógépes központoknak) a több tíz vagy százezer *diák-/tanár felhasználó* egyidejű rendszer-használata, hogy ez *szinte napi gyakorisággal program-összeomlásokat, kapcsolat-szakadásokat okozott*. (Ezt egy országosan közel szimmetrikus – azaz a *letöltés* és *feltöltés* közel ugyanolyan sebességű internet-kapcsolat orvosolhatta volna, de ennek »optikai kábel!« általános kiépítésére még jódarabig várni kell...)

„Csak a jóra emlékezem..."

Az összes nehézség – technikai kihívásoktól kezdődően a sajnálatos iskolabezárásig, az iskolai ünnepségek, kirándulások és egyéb közösségi alkalmak elmaradásáig bezárólag – mégis hálás vagyok a JóIstennek, hogy diákjaimmal eltöltött mintegy 270-280 óra közben én is sokat kaphattam tőlük, hiszen egy-egy véleményük, reflexiójuk, félmondatuk és figyelmük sokat feltárt személyiségükből és árult el generációjukról.

Ezek miatt van jó reménységem afelől, hogy hiteles keresztényként, el-elgondolkodó, értékért s a közösségért is áldozatot vállaló jó evangélikusként megtalálják majd helyüket a világban, egyházban. *Isten óvja és őrizze Őket életútjukon! Ámen*

– a hittantanár –

A reformációt egy buszban bemutató interaktív vándorkiállítás megtekintése után – 2017-ben. (A kép jobb oldalán felsőbb osztályos diákom: *Angyal Cseke Csaba* –, aki jelenleg Evangélikus Egyetemünk teológus hallgatója.

Fotó: frankom

„Én pedig kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké.“ Jn 14,16

Magamra maradtam! – Talán nincs is ennél keserűbb mondat... Egyedül maradni, amikor az elvégzendő feladatok hullámai összecsapnak a fejünk fölött, egyedül maradni, amikor nagyon kellene a segítő kéz, mert a sajátom már bizonytalan és remeg, egyedül maradni, amikor nagyon kellene a másik biztatása, mert lendületet veszített minden az életemben.

Egyedül maradni nemcsak szenvedést jelent, ami idővel csillapodik, hanem fájdalmat, ami nem szűnik. Amióta az ember előtérbe helyezte önmagát – individuális társadalmunk; és persze Istennel szembe is helyezkedett -, azóta iszonyatosan megnövekedett a magányos emberek száma. Programok végeláthatatlan sora hívogatja az embereket világi és egyházi közösségekbe, s az emberek nem vagy alig mozdulnak... ez is jelzi az állapot drámaiságát! Az egyedüllét nem áldásos, mondjuk ki nyugodtan: a magány az büntetés. Nem arról van szó, hogy velünk nem törődnek, hanem arról, hogy én nem törődhetek másokkal. Ennél emésztőbb, értelmetlenebb dolog talán nincs is. Olyan ez, mint a tűz, amely nagy lánggal ég, csodálatosak a lángjai, de senki nem gyönyörködik bennük, és senki nem melegszik mellette...

Isten az életet (a tüzet) azért adta, hogy melegítsünk vele. Ha nem ezt tesszük, akkor minket emészt meg a tűz. Ahhoz, hogy hamuvá porladt életeket lássunk, nem kell világgá mennünk, közvetlen közelünkben is akad jónéhány embertársunk, akik önmagukat helyezték mindenek elé, hajszoltak sikert, álmodtak karriert, de nem számoltak azzal, hogy a tűz nem tart örökké... s amikor a parázs elveszíti utolsó melegét is, kiderül, hogy a szürke hamunak már csak egy stációja marad, hogy magával ragadja, s szétfújja a szél.

Kaptam, s nem adtam... Adhattam volna, de magamnak tartottam meg... Áldozatot hozhattam volna, de önző módon csak magammal voltam elfoglalva... Isten a mindent magával ragadó szerelmét ajánlotta fel nekem, s én élvezeteket hajszoltam... Tavaszt és nyarat ajándékozott nekem a Teremtőm, s nem hozott életem ősze gyümölcsöt sem, s az elmúlás téli fagyos szelei az utolsó parázs-szikrákat is elfojtja... Mit tettem?!? Eltékozoltam az egész életemet, s most egyedül maradtam, s a magány keresztjét hordozom, de ez már nem kiváltság, melynek súlya alatt formálódhatom, hanem a „jutalmam", amit megérdemlek... Talán itt véget ér az álom, s felébredve nem felejtem el, hogy még nem késő. Még nem késő szolgálni, még nem késő szeretni, még nem késő áldozatot hozni, még vethetek, hogy gyönyörködhessem egy kicsit az arany búzatáblákban, amikor simogatja az Isten Lelkének Szele...

Uram! Számtalan lehetőséget adtál nekem életemben, s én nem úgy forgattam ezeket a tálentumokat, ahogyan azt Te gondoltad. Kérlek segíts nekem felismerni önmagam helyét teremtett világodban, hogy az életem tüze másokat is melegíthessen, s így távlatot, s megelégítő célt nyerjenek múlandó napjaim! Uram! Add nekem szereteted erejét szívembe, hogy megújuljon életem! Ámen

„Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat, én pedig kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja őt, nem is ismeri; ti azonban ismeritek őt, mert nálatok lakik, sőt bennetek lesz.“ Jn 14,15-17

Az igazság oldalán állni mindig felemelő érzés. *De melyik igazság mellett?* – kérdezheti korunk embere, aki elhitte, hogy az igazság, az elsősorban nézőpont kérdése, s relativizálható. Pedig a bűn emberi viszonyítási alapokhoz rendelése eleddig a történelemben csak bajt okozott. Nem lehet kisebb és nagyobb igazság, ha az igazságot mégis minősítik, akkor azt azért teszik, mert érdek fűződik hozzá.

Az Isten igazsága nem minősített igazság, hanem az igazság. Egyetlen alapja van: a szeretet. Tény: az ember nehezen tud érdek nélkül szeretni, ezért szüksége van segítségre. Nem vagyunk képesek semmiféle gyakorlattal, meditációval jóvá válni – ez a keresztények álláspontja –, az „egyedül nem megy“ – verméből csak az Isten segítségével vagyunk képesek kimászni. Elengedhetetlenül Szükségünk van nemcsak az URIsten törvényeire, de a Lélekre is, amit János ebben a szakaszban Pártfogónak (görögül Paraklétosznak, fordítható vígasztalónak is) nevez. János, evangéliumában az egyik legjellemzőbb fogalom a szeretet. Ez újra és újra előjön, mint ahogyan az evangéliumához hozzárendelt szimbólum a sas röpte is az egész légteret uralni kívánja.

Nincs nagyobb, távlatosabb és értékesebb, mint a szeretet. Ez mindennek az alfája és omegája. Az igazság is, bármennyire is minősített, legfeljebb jogos lehet, de kiteljesedni csakis a szeretettel együtt képes.

Uram! Adj értelmes és bölcs szívet, hogy igazságaidat megismerhessem, s aszerint élhessek embertársaim javára! Ámen.

„Mert először is azt hallom, hogy amikor összejöttök a gyülekezetben, szakadások vannak közöttetek, és ezt részben el is hiszem. Mert szükséges, hogy legyen közöttetek szakadás is, hogy a kipróbáltak nyilvánvalókká legyenek közöttetek.“
1 Kor 11,18-19

Az ősegyház egysége kései korok mítosza csupán. Tény, hogy volt egy eufórikus kezdeti várakozás, hogy a Feltámadott visszatér, de ez nem történt meg... Olyan volt ez az ős-egység, mint a boldogság – vagyis pillanatos. Sokáig vissza lehet – s kell is(!) – gondolni a szépre, az emelőre, a nevelőre, de a boldogság nem perfekt, el nem múló állapot, hanem a lendületes, dinamikus életnek egy-egy pozitív csúcspontja. Az első Krisztus-gyülekezetek öröme nagy volt, s a reménységük is, hogy mennybement URuk nagyon hamar visszatér. Csak amikor egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy késik a megígért visszatérés, akkor kezdték el (újra)értelmezni Jézus szavait, tanításait.

Ahány ősgyülekezet – majd annyiféle tanítás létezett. Újszövetség nem lévén, legfeljebb apostoli leveleket, ószövetségi zsoltárokat, bölcsességirodalmat másoltak/másoltattak esetleg cseréltek a kisközösségi, gyülekezeti könyvtáracskákban, melyek annál jelentősebbek voltak, minél több tekercs-másoló írástudó tevékenykedett bennük. Az evangélium átlépve a

nemzeti, nyelvi határokat, nagyon hamar azzal a komoly problémával került szembe, hogyan is lehet/kell egy másik nyelvbe, később másik (pogány?) – maga a szó „paganus“ vidékit jelent – kultúrába átültetni a jézusi tanítást?

A feladat óriási volt, hiszen az Ószövetség (választott) népének, nemzeti kultúrája/vallása alapvetően ütközött nemcsak a kor más vallásaival, – a zsidó vallás a Római Birodalom több mint egytucat engedélyezett vallása mellet egyedül létezett az „államilag megtűrt“ minősítésével – de merev törvény-centrikussága okán ellentétben állt a jézusi, egyetemes szeretet-princípiumokkal. Jézus Urunk ugyan tisztelte a régiek törvényeit, de világosan kijelentette nem egyszer: *„Meg van írva... de én pedig azt mondom:...“*

Ahogyan egy párkapcsolat – normális esetben – fejlődik, s idővel átlép a közös felelősséghordozás, s a feltétel nélküli elkötelezettség szakaszába – ez a szeretet „non plus ultra“-ja! -, ugyanígy a hit is fejlődik: vagyis az evangélium tejétől el kell jutni a „keményebb eledelig". Érdekes módon sok, magát igazi kereszténynek valló „nagy hívő“ ember marad meg hitének infantilis szakaszában, s jóllehet már rég a felnőtt, a másokért, a közösségért felelősséget vállaló időszakában kellene élnie... Tipikus szektás, élménycentrikus gondolkodás ez, amikor is az Én, a bálványozott Ego igényei rendre megelőzik a közösség érdekeit.

Ilyenkor jönnek létre a szakadások. Az, hogy az elszakadni vágyóknál vagy a visszamaradtaknál volt-e az „igazság“ – egyedül a távoli jövő tudja majd csak bizonyítani, de aki az élet isteni, krisztusi normalitását teszi meg hite koordináta-rendszerének, az jóelőre képes megmondani bizonyos dolgokat. Ez még nem prófétálás, hanem az életpárti józan ész mindennapi használata. Az, hogy ez a józanság mára kikopni látszik a keresztény fejekből, igen sok okra vezethető vissza, de leginkább talán arra, hogy a modern, öntörvényű ember már nem féli az Istent, s nem tiszteli az Életet, amit a Teremtő ad, tart fent, s kormányoz mindaddig, amíg lesz világ...

Uram! Adj nekünk bölcsességet, hogy építően szóljunk, s szeretettel hallgassunk, s azt adjuk szeretteinknek s embertársainknak – akiket ma is kegyelmesen elénk hozol -, amire éppen szükségük van! Ámen

“Segítsünk másokon! Mert a mások is mi vagyunk.”

Martin Luther

Ó URam, segíts meg! Zsolt 118,25

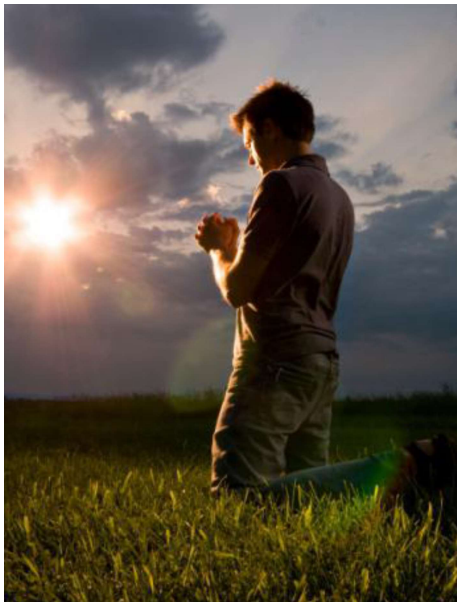

Nehéz helyzetben a kevésbé vallásos ember is felsóhajt: „Ó Uram!“ Nehézségeink, szorult helyzetünk ajkunkra szüli a szót, amely mögött az érzés húzódik: most segítség kell! Vannak nagy „öntudatosak", akik csak magukban hisznek, csak magukra számítanak, s maguk oldanak meg mindent – a maguk módján. Vannak azonban élethelyzetek, amikor mindenki elbizonytalanodik. Ha mégse, akkor kőből van a szíve...

Ilyenek azok a pillanatok, amikor az elmúlással találkozunk. Ezekben a napokban gyertyák és mécsesek milliói égnek a temetőkben. Elhunyt szeretteinkre gondolunk most, s egy-két napra megelevenednek az elhagyatott temetők is. Különös esték ezek, a megszámlálhatatlan sok vibráló gyertyaláng néma kiáltása ilyenkor a betonlelkűeket is megtöri – ha csak kis időre is. A „Meddig még?“ a „Hova tovább?“ a „Miért?“-ek éjszakái ezek. Ilyenkor ütközünk az elmúlás ólmos gondolataival, a múlttal, ilyenkor menekülünk vissza egy kicsit a gyermekkorunkba, amikor még minden olyan egyszerű volt, nemcsak azért mert gyermekek voltunk, hanem azért is, mert akkor még ők, édesapánk és édesanyánk – még voltak. A „most-nincsenek“ torokszorító érzését csak azok ismerik, akik egyedül maradtak, akik számára a hiány fájdalma elmossa a határt, s a nem látható világ érzései erősebb valóságnak tűnnek, mint a látható világé...

Ó URam, segíts meg! – kiált a zsoltáros, s vele együtt sóhajtunk mi is. Szükségünk van segítségre, mert mi már beismertük: egyedül nem megy. Próbáltuk ugyan, de megtanultuk – erőnk igencsak véges, a magunk eszével, tehetségével az igazán fontos dolgokat megválaszolni nem vagyunk képesek. Kell a Pártfogó, kell a Vígasztaló! A felülről alá szálló Lélek, Aki nélkül elveszünk a hétköznapok forgatagában. Beismerni, hogy kell a segítség – nem a gyengeség, hanem a belátás jele. Be-, s meglátjuk azt, amit sokan nem akarnak elfogadni: az Isten – Isten! Alfa és ómega, Minden Mindenekben. Ő a Halál URa, és Ő az életé is.

Gyertyaláng életünk gyorsan a végére ér, hamarabb, mintsem gondolnánk. Ezért fontos nekünk az előrement üdvözültek (keresztségben elhunytak) ünnepe, a Halottak napja. Ilyenkor gyertyát gyújtani, s figyelni a csendben közeledő Istenre a teljes élet felé vezető őszinte próbálkozás, amit Isten soha nem hagy válasz nélkül. Gyújtsunk hát meg egy gyertyát önmagunkért...

Uram, Istenem! Megállítasz most is, s azt akarod, hogy fontos dolgaimat félretegyem, s csak Rád figyeljek. Jól tudom Uram, hogy Te nem válogatsz a módszerekben, számodra csak az a fontos, hogy én is Hozzád térjek. Kérlek, szánj meg engem! Könyörülj esendőségemen, gondolataim zárt világát Te nyisd meg, hogy felfedezzem az Élet Teljességét Tebenned, s örömmel tudjam szolgálni mindazokat, akiket mellém adtál, s naponta elém hozol! Ámen

Mert amint felhangzik a riadó hangja, a főangyal szava és az Isten harsonája, maga az Úr fog alászállni a mennyből, és először feltámadnak a Krisztusban elhunytak, azután mi, akik élünk, és megmaradunk, velük együtt elragadtatunk felhőkön az Úr fogadására a levegőbe, és így mindenkor az Úrral leszünk. Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel.

1 Thessz 4,16-18

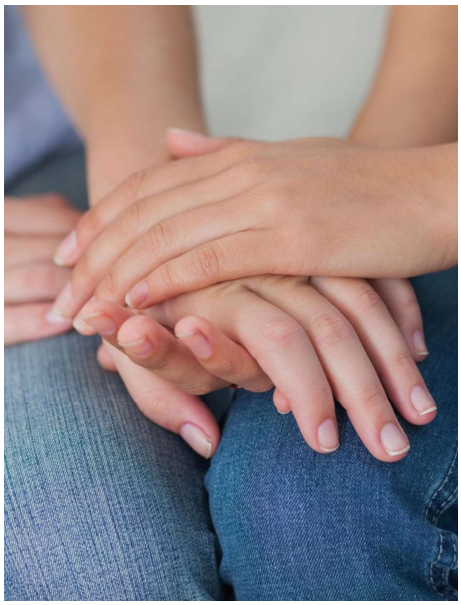

Ha valami nagyon nehéz vagy talán a legnehezebb egész életünkben: az a vigasztalás... Megvigasztalódni egyedül nem is lehet, csak közösségben. Pontosabban olyan közösségben – legyen az bármilyen kicsi –, ahol Isten is ott van. „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben“ – mondja a Mester – „közöttük/bennük vagyok én is“... A *Pártfogó / Vigasztaló / Szentlélek* újra és újra megismétlődő cso-

dája ez. Ez képezi az Egyház létalapját, enélkül bizony elvesznénk...

Ahogyan az Istent életéből kiszorító ember is elveszni látszik. A pénzt mindenható istennek kikiáltó ember most kétségbesetten, s tehetetlenül nézi, ahogyan egetkarcoló pénz-templomai, a csillogó-villogó bank-katedrálisok dominószerűen összedőlnek, kiütik egymást... Sajnos ez az „effektus“ körbejárja az egész világot! A JóIstent mindezért nem lehet felelősségre vonni, Ő megtette a dolgát... Felhozta áldott napját jókra és gonoszokra egyaránt, érlelte a gabonát, s minden egyéb földi jót, de a JóIsten nem spekulált velük a tőzsdén! „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, önmagát pedig elveszti vagy romlásba viszi?“ – olvashatjuk Lukács evangéliumában.

Nagy szükség van a vigasztalásra, mert az ember – nem tanulván az előző generációk hibáiból – újra és újra megsebzi önmagát. Gyűlölködik, pedig szeretetre teremtetett, s nincs nagyobb csapás, amikor valaki úgy érzi, hogy ő már képtelen szeretni... Ami azonban az embernél lehetetlennek tűnik, az Istennél/Istennel lehetséges. Megtérhet a tékozló fiú és a tékozló lány, megkerülhet az elveszett drachma és az elveszett juh, s aki az utakon és kereszteződésekben ácsorog céltalanul, az is bejuthat az Isten országába. Ez az evangélium, ami hirdettetik! Hogyan? Tisztán, s igaz módon. Hiteles életű emberek közreműködésével, mindenekelőtt az őszinte beszélgetés által. Isten nyilvánvalóan nem arra adta a szó ajándékát, hogy káromoljuk Őt és egymást, hanem arra, hogy a szavakon keresztül vigasztaljuk egymást. Sokan szeretnék tudni (vagy talán már vélik is tudni) hogyan lesznek a végső napok. A hogyannál azonban sokkal fontosabb a: miért? Azért, mert Isten szereti ezt a világot, s érte mindent megtesz ma is...

A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek. Jn 14,26

Az isteni jelenvalóság egyik 'bizonyítéka' a Szentlélek munkája... Ahogyan nem látjuk a szelet, csak a hatását, úgy vagyunk a Szentlélekkel is. A közösségben, ahol kiáramlik a Szentlélek, megnyilvánulnak a kegyelmi ajándékok: kinek-kinek a maga sors-mértéke szerint. Senki nem önmagáért kapja, amit kap, hanem a másikért, hogy amije van, azzal szolgáljon a másiknak, s ezzel erősítse a közösséget.

Búcsúlevél

Gabriel García Marquez

Ha Isten egy pillanatra elfelejtené, hogy én csak egy rongybábu vagyok, és még egy kis élettel ajándékozna meg, azt maximálisan kihasználnám...Talán nem mondanék ki mindent, amit gondolok, de meggondolnám azt, amit kimondok...Értéket tulajdonítanék a dolgoknak, nem azért, amit érnek, hanem azért, amit jelentenek...Keveset aludnék, többet álmodnék, hiszen minden becsukott szemmel töltött perccel hatvan másodperc fényt veszítünk...Akkor járnék, amikor mások megállnak, és akkor ébrednék, amikor mások alszanak...Ha Isten megajándékozna még egy darab élettel, egyszerű ruhába öltöznék, hanyatt feküdnék a napon, fedetlenül hagyva nemcsak a testemet, hanem a lelkemet is...A férfiaknak bebizonyítanám, mennyire tévednek, amikor azt hiszik, az öregedés okozza a szerelem hiányát, pedig valójában a szerelem hiánya okozza az öregedést!... Szárnyakat adnék egy kisgyereknek, de hagynám, hogy magától tanuljon meg repülni...Az öregeknek megtanítanám, hogy a halál nem az öregséggel, hanem a feledéssel jön... Annyi mindent tanultam tőletek, emberek...Megtanultam, hogy mindenki a hegytetőn akar élni, anélkül hogy tudná, hogy a boldogság a meredély megmászásában rejlik... Megtanultam, hogy amikor egy újszülött először szorítja meg parányi öklével az apja ujját, örökre megragadja azt...Megtanultam, hogy egy embernek csak akkor van joga lenézni egy másikra, amikor segítenie kell neki felállni...Annyi mindent tanulhattam tőletek, de valójában már nem megyek vele sokra, hiszen amikor betesznek abba a ládába, már halott leszek...Mindig mondd azt, amit érzel és tedd azt, amit gondolsz...Ha tudnám, hogy ma látlak utoljára aludni, erősen átölelnélek, és imádkoznék az Úrhoz, hogy a lelked őre lehessek...Ha tudnám, hogy ezek az utolsó percek, hogy láthatlak, azt mondanám neked, „szeretlek“, és nem tenném hozzá ostobán, hogy „hiszen tudod“...Mindig van másnap, és az élet lehetőséget ad nekünk arra, hogy jóvátegyük a dolgokat, de ha tévedek, és csak a mai nap van nekünk, szeretném elmondani neked, mennyire szeretlek, és hogy sosem felejtelek el...Senkinek sem biztos a holnapja, sem öregnek, sem fiatalnak. Lehet, hogy ma látod utoljára azokat, akiket szeretsz, ezért ne várj tovább, tedd meg ma, mert ha sosem jön el a holnap, sajnálni fogod azt a napot, amikor nem jutott időd egy mosolyra, egy ölelésre, egy csókra, és amikor túlságosan elfoglalt voltál ahhoz, hogy teljesíts egy utolsó kérést...Tartsd magad közelében azokat, akiket szeretsz, mondd a fülükbe, mennyire szükséged van rájuk, szeresd őket és bánj velük jól, jusson időd arra, hogy azt mondd nekik, „sajnálom“, „bocsáss meg“, „kérlek“, „köszönöm“ és mindazokat a szerelmes szavakat, amelyeket ismersz...

Senki sem fog emlékezni rád a titkos gondolataidért. Kérj az Úrtól erőt és bölcsességet, hogy kifejezhesd őket. Mutasd ki barátaidnak és szeretteidnek, mennyire fontosak neked.

Másképpen gondolkodunk Istenről, családról, hazáról, ha közösségben vagyunk, s egészen másképpen, ha be vagyunk zárva a négy fal közé. S természetesen másképpen 'éljük meg önmagunkat' egy átláthatatlan tömegben, s egészen másképp egy átlátható közösségben, ahol ismerjük egymást – amilyenek gyülekezeteink nagyrésze. Egy kisközösség igen jól szabályozza magát az egyének lelkiismerte által – hiszen egy apostoli, tizenkétfős csoportban még meghallható a Lélek csöndes, belső hangja – de tömegeket irányítani/alakítani többnyire már csak lózungokkal, jelszavakkal lehet. Jól tudják ezt a politikusok, a reklámszakemberek és humán-menedzserek és ezért ők személyiségveszejtő, trendekben, projektekben, s logókban gondolkodnak... A megoldás persze soha nem az elszürkítő uniformizmusban, hanem a kiteljesítő egyediségben rejtőzik.

Sok kérdést kell életünk folyamán megválaszolni, de aki Istennel is számol a hétköznapjaiban, az jól tudja, vannak kérdések, amik talán örökre kérdések maradnak. Azt is tudja a hívő ember, hogy óriási hatalom a szó, de vannak helyzetek, amikor az igazság megfogalmazása/kimondása ellenére sem történik lényegi változás a körülményekben... A körülményekben is megnyilvánuló Isten azonban többre akar eljuttatni minket. Nemcsak azt akarja, hogy béküljünk meg az anyagvilággal, a sorsunk-adta fizikai valósággal, Ő mindenekelőtt azt akarja, hogy Vele béküljünk meg, s utána valóban élhessünk Őáltala...

Urunk Istenünk! Látod küzdelmeinket, s a vágyat szívünkben a teljes életre. Add meg nekünk, ami fontos számunkra, hogy ne perlekedjünk Veled, hanem el tudjuk fogadni a próbákat is, amiket reánk mérsz. Jöjj Szentlelked által életünkbe, s formáld azt tetszésed szerint! Ámen

Az áhitatok **2006-2014** között“ az Útmutatónk alapján honlapunkra írt https://tata.lutheran.hu/napiuttablazat_2006_2014.htm *„netperces“*-eimből valók.

Támogatás

Evangélikus Egyházközség Tata

számlaszáma:

63200119-14926282

Egyházfenntartói járulékát, adományait itt is tudjuk fogadni.

Támogatását köszönjük!

Olvasd, linkeld!

Vidd el az otthonmaradtaknak!

Itt olvashatóak a korábbiak:

http://tata.lutheran.hu/ujsag_hirlevelek.htm

Az ünnepnapok, az évfordulók olyan kiemelt időpontok, amikor szembesülhetünk érzéseinkkel, önmagunkkal, és bizony veszteségeinkkel is. Anyák napja az egyik olyan ünnepnap, ami a szépsége mellett sok fájdalmat is hordozhat. Ilyenkor felerősödhetnek nemcsak saját édesanyánkkal, hanem saját anyaságunkkal kapcsolatos érzéseink, tüskéink, feldolgozatlan történeteink is. Érzéseink pedig – mint ahogy az a gyászra általánosságban jellemző – (szinte) sosem kizárólagosak:

Szerethet(t)em az anyámat ÉS közben traumákat okozhatott nekem. • Gyászolhatom a szülésélményemet, ami nem úgy sikerült ahogy álmodtam ÉS közben úgy tekinthetek arra a napra, mint életem egyik legmélyebb tapasztalatára. • Gyűlölhettem a terhességemet ÉS közben szerethettem a születendő gyermekem. • Fájhat, hogy a tükörben egy ráncos, foltos, talán idegennek tűnő, sokszor sajgó és meggyötört testet látok viszont ÉS lehetek nagyon büszke arra, hogy kihordtam, tápláltam és elláttam a segítségével egy (vagy több) gyermeket. • Gyászolhatom a meg nem született gyermekeim ÉS szerethetem a megszületetteket. • Fájhat, hogy nem válhattam (még) anyává ÉS örülhetek más anyáknak. • Minden vágyam lehetett, hogy anya legyek ÉS küzdhetek posztnatális depresszióval. • Életem értelmének tekinthetem a kisbabámat ÉS közben sirathatom a régi énem, a gyermek előtti életem elvesztését. • Fájhat, hogy az év többi napján magányosnak érzem magam az anyaságomban ÉS eshet jól az elismerés ezen a napon. • Lehetek egyszerre boldog ÉS végtelenül kimerült anya.

Ahogy az anyaság nem kizárólagos, se nem rózsaszín, se nem fekete, úgy ez a nap sem az. Anyák napján egyszerre gyászolhatunk és egyszerre ünnepelhetünk.

https://www.instagram.com/lelkisugo/

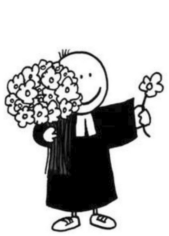

„Hittel és nevetéssel még a fájdalom is enyhül...“

„Lélek-karbantó“ derűs gondolatok:

Az öregségről

– Az öregkornak számtalan szépsége van! Momentán egy sem jut eszembe!

– Öregség: amikor már mindenre tudod a választ, de senki nem tesz fel kérdéseket.

– Öregkor az, amikor a régi osztálytársaid annyira őszek, ráncosak és kopaszok, hogy fel sem ismernek.

– Öregedés az, amikor az érzelmeidet felcserélik a tüneteid.

– Ha ötven felé jársz, az már önmagában elég sok testmozgás.

– Az olyan megerőltető tevékenység, mint a távirányító utáni nyújtózkodás, elkerülendő!

– Orvosom azt javasolta, hogy többet legyek a levegőn. Megértettem. Ezután vezetés közben majd lehúzom az ablakot.

– Ugyanannyi a súlyom, mint harmincévesen. Csak ennek a harmada egy testtájra koncentrálódott.

– Amikor rám jön az érzés hogy mozognom kéne, lefekszem és várok, amíg az érzés elmúlik.

– Próbáld meg észben tartani, hogy a szüleid és a gyermekeid kivételével a legtöbb ember felnőttnek tekint.

– Öregség az, amikor már nem gúnyoljuk ki az idősebb generációt, de elkezdjük kritizálni a fiatalabbakat.

– Öregség: amikor a gyógyszeres szekrényünk jobban fel van szerelve, mint a bárszekrényünk.

– Öregség, amikor nem a rendőr, hanem az orvosa mondja, hogy lassítson.

– Öregedés, ha a férfi nem a romantika miatt, hanem takarékosságból kapcsolja le a lámpát.

– Az élet négy szakasza: csecsemőkor, gyermekkor, kamaszkor, sorvadáskor.

– Minél idősebb vagyok, annál kevésbé bízom a régi mondásban, hogy a kor bölcsességgel jár.

– Ha eladhatnánk a tapasztalatainkat annyiért, amennyibe kerültek, milliomosok lehetnénk.

– Az öregségnek három jele van: a rossz memória...a többire nem emlékszem.

– Senki nem elég vén ahhoz, hogy soha ne hibázzon.

Végezetül:

Az aktív élet dicsérete

Jobb elkopni, mint berozsdásodni!

Az öregség pedig nem ér utol, ha mozgásban maradsz!